

DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Nasjonalbiblioteket
Postboks 2674 Solli
0203 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/392-7

17. januar 2024

Statsbudsjettet 2024 - tildelingsbrev til Nasjonalbiblioteket

Innhold

Statsbudsjettet 2024 - tildelingsbrev til Nasjonalbiblioteket.....	1
1. Innledning.....	3
2. Mål og hovedprioriteringer for 2024.....	3
2.1 Overordnede mål.....	3
2.2 Mål for Nasjonalbiblioteket.....	3
2.3 Hovedprioriteringer for 2024.....	4
3. Styring og kontroll i virksomheten.....	5
3.1 Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2024.....	5
3.2 Andre krav.....	6
3.3 Forvaltning og rapportering av spillemidler.....	8
4. Budsjettildeling og fullmakter.....	9
4.1 Utgifter.....	9
4.2 Inntekter.....	10
4.3 Budsjettfullmakter.....	10
5. Rapportering.....	11
5.1 Regnskapsrapport per 31. august 2024.....	11
5.2 Årsrapport for 2024.....	11
6. Budsjettsøknad for 2026.....	11

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 866

Avdeling
Kulturvernavdelinga

Saksbehandler
Sigrid Køhn Dobbe
22 24 80 10

Vedlegg 1: Styringskalender 2024

Vedlegg 2: Krav til årsrapport for 2024

Vedlegg 3: Målstruktur for 2024

Vedlegg 4: Tilskuddsbevilgning 2024

Vedlegg 5: Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt tilskudd fra virksomheten i 2024

Vedlegg 6a: Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2026

Vedlegg 6b: Budsjettinnspill 2026 – tabell

1. Innledning

I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Kultur- og likestillingsdepartementets styringssignaler for Nasjonalbiblioteket i 2024. Prop. 1 S (2023–2024) for Kultur- og likestillingsdepartementet ble behandlet av Stortinget 19. desember 2023 på grunnlag av Innst. 14 S (2023–2024).

Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen framgår av styringskalenderen, jf. vedlegg 1. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. Nasjonalbiblioteket skal følge målene, forutsetningene og kravene i dette tildelingsbrevet, i vedleggene til brevet og i departementets instruks til virksomheten, samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Mål og hovedprioriteringer for 2024

2.1 Overordnede mål

Kultur- og likestillingsdepartementet har i Prop. 1 S (2023–2024) kapittel 1 redegjort for overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken. Å utjevne forskjeller slik at alle kan delta fritt og på likefot er fundamentet for politikken. Kunstnerisk frihet, ytringsfrihet, likestilling og like muligheter til deltakelse er grunnleggende forutsetninger for demokratiet. En av hovedprioriteringene for regjeringens kulturpolitikk er å styrke og legge til rette for et åpent, mangfoldig og variert kunst- og kulturliv som er til for alle.

Arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål står sentralt for regjeringen og må foregå på alle samfunnsområder.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber Nasjonalbiblioteket se sin virksomhet i sammenheng med de nasjonale kulturpolitiske målene.

2.2 Mål for Nasjonalbiblioteket

Følgende mål er lagt til grunn for bevilgningene til Nasjonalbiblioteket i 2024:

- Nasjonalbiblioteket skal sikre og bevare pliktavlevert materiale og andre samlinger, og arbeide for økt bruk av og interesse for samlingen.
- Nasjonalbiblioteket skal bidra til at biblioteksektoren styrkes som formidler av litteratur, kunnskap og kulturarv, og legge til rette for at folkebibliotekene blir aktuelle og uavhengige møteplasser og arenaer for offentlig samtale og debatt.
- Nasjonalbiblioteket skal digitalisere dokumentbasert kulturarv fra norske arkiv, bibliotek og museer, og bidra til at kulturarven blir tilgjengelig for det norske folk.

- Nasjonalbiblioteket skal legge til rette for at personer som på grunn av en funksjonsnedsettelse har vansker med å lese trykt tekst, har god tilgang til litteratur og bibliotek tjenester.

På bakgrunn av disse målene har departementet fastlagt delmål, styringsparametere og ambisjoner for 2024, jf. vedlegg 3.

2.3 Hovedprioriteringer for 2024

Satsingen for å digitalisere og formidle kulturarvmateriale som bevares av arkiver, museer og Nasjonalbiblioteket videreføres i 2024. Satsingen omfatter blant annet Nasjonalbibliotekets egne samlinger og fotografier, film og lydopptak som forvaltes av norske arkiver og museer. I 2024 skal formidling knyttet til Landslovjubileet stå sentralt.

Kultur- og likestillingsdepartementet forutsetter at Arkivverket og Nasjonalbiblioteket fortsetter å samarbeide om aktiviteter og oppgaver for gjensidig og effektiv utnyttelse av kunnskap, kompetanse og ressurser der dette er relevant. Departementet vil følge opp dette i styringsdialogen.

Nasjonalbiblioteket skal digitalisere papirbasert arkivmateriale som skal avleveres til Arkivverket eller som er avlevert til Arkivverket. Digitaliseringen gjennomføres av Nasjonalbiblioteket i samarbeid med Arkivverket.

Samarbeidet mellom Nasjonalbiblioteket og museumssektoren har potensial for å kunne gi betydelige synergier for det samlede arbeidet med å bevare kulturarvmateriale. Kultur- og likestillingsdepartementet legger til grunn at Nasjonalbiblioteket har en videre dialog med museene med sikte på et tettere samarbeid om digitalisering – og eventuelt oppbevaring av analoge samlinger i de tilfeller der partene er enige om at dette er den beste løsningen.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber om at Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og Kulturdirektoratet fortsetter samarbeidet for å imøtekomme behovet for langtidsbevaring av museenes digitale materiale.

Nasjonalbiblioteket har fått økt bevilgningen med 3 mill. kroner for å styrke virksomhetens arbeid med infrastruktur for utvikling av språkteknologi på norsk. Arbeidet skal blant annet bidra til at utvikling av teknologi bygd på kunstig intelligens skjer med utgangspunkt i norsk språk og innhold, og medvirke til at utviklingen av norske språkmodeller skjer innenfor opphavsrettslige rammer og avtaler. Departementet viser i den sammenheng også til brev av 8. desember d.å. der Nasjonalbiblioteket er gitt i oppdrag å sette i gang et koordinert utviklingsprosjekt for å undersøke verdien av opphavsrettslig beskyttet materiale i trening av norsk generative språkmodeller.

Nasjonalbiblioteket skal videreføre samarbeidet med Språkrådet om arbeidet med grunnlagsressurser til utvikling av språkteknologi på bokmål, nynorsk og norske målføre.

Nasjonalbiblioteket skal videreutvikle og styrke arbeidet med tilrettelagt bibliotek. Dette innebærer å bidra til at personer som på grunn av funksjonsnedsettelse har vansker med å lese trykt tekst, har samme tilgang til informasjon, litteratur og bibliotek tjenester som befolkningen ellers.

Nasjonalbiblioteket har et hovedansvar for oppfølgingen av utvidet nasjonal biblioteksstrategi.

Nasjonalbiblioteket må generelt være forberedt på å bistå departementet med faglige vurderinger og innspill innenfor eget ansvarsområde.

3. Styring og kontroll i virksomheten

3.1 Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2024

- *Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk*

Norge har sluttet seg til FNs Agenda 2030 og de 17 bærekraftsmålene. Norges handlingsplan for å nå målene innen 2030 er nedfelt i Meld. St. 40 (2020-2021), som sier at bærekraftsmålene skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Klima- og miljømessig bærekraft er et prioritert område, og skal vektlegges. Alle statlige virksomheter skal arbeide systematisk og helhetlig for å redusere sine klimagassutslipp og naturfotavtrykk i alle deler av virksomheten og vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

I 2024 skal virksomheten

- innlemme bærekraftsperspektivet i virksomhetens strategier og handlingsplaner
 - følge opp målet om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.
 - vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten
 - gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant
 - identifisere hvordan tiltak virksomheten iverksetter i kraft av sitt samfunnsoppdrag bidrar til å oppfylle sosial og økonomisk bærekraft
 - rapportere om ovenstående i årsrapporten for 2024
- *Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring*
- Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. Virksomheten skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelse av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

- *Redusere konsulentbruken*

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse.

Nasjonalbiblioteket skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Nasjonalbiblioteket skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Nasjonalbiblioteket skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapporten.

3.2 Andre krav

Følgende krav gjelder for Kultur- og likestillingsdepartementets underliggende virksomheter:

- *Likestilling, mangfold og deltakelse*

Regjeringen har som mål å redusere forskjellene i samfunnet og å gi alle like muligheter for deltakelse. Regjeringen vil bygge videre på og styrke fellesskapsløsningene i det norske samfunnet.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet skal arbeide langsiktig og strategisk for å fremme likestilling og senke tersklene for deltakelse. Virksomhetene skal

iverksette tiltak på sitt område med mål om å gi et bredere tilbud og et større mangfold av brukere, deltakere og utøvere.

Tiltakene vil bli fulgt opp i styringsdialogen med departementet.

- *Aktivitets- og redegjørelsesplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven*
Virksomheten skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av blant annet kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering, se likestillings- og diskrimineringsloven §§ 24, 26 og 26 a.
Virksomheten skal være i forkant når det gjelder å identifisere likestillingsutfordringene i egen virksomhet og iverksette korrigerende tiltak. Også i 2024 skal virksomheten ha et særlig blikk på kravet til likelønn og iverksette nødvendige tiltak for å rette opp eventuelle skjevheter.

Virksomheten må redegjøre for hvordan den arbeider for å operasjonalisere sin likestillingspolitikk til handling og hvordan aktivitetspliktens fire trinn følges opp.

Offentlige myndigheter, skal i rollen som myndighetsutøvere og tjenesteytere, også jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestillingssituasjonen på eget forvaltningsområde. Dette betyr at virksomheten må skaffe kunnskap om likestillingssituasjonen på alle diskrimineringsgrunnlag. Videre må virksomheten redegjøre for hva de gjør for å integrere hensynet til likestilling i myndighetsutøvelsen, plan- og strategiarbeidet, budsjetteringen og tjenesteytelsen. Departementet viser til veiledningssiden til Bufdir.

- *Språklov*
I tildelingsbrevet for 2023 ba Kultur- og likestillingsdepartementet underliggende virksomheter om å arbeide med å forankre arbeidet med språk systematisk i virksomheten slik at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet er sentrale i oppfølging av språkpolitikken, både gjennom å følge språkloven i egen virksomhet, og gjennom å forvalte fag- og tjenesteområder som er viktige for å bevare og styrke norsk språk, samiske språk, norsk tegnspråk og nasjonale minoritetsspråk. Vi ber om at virksomhetene også i 2024 arbeider systematisk med å følge opp språkloven. Råd og veiledning fins på spraklov.no.

- *Kompetansetiltak for journalføring og arkivering*
I tildelingsbrevet for 2023 ba Kultur- og likestillingsdepartementet virksomhetene om å forsterke innsatsen for å arkivere, journalføre og sikre dokumentoffentlighet. Bakgrunnen var blant annet funnene i Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon om åpenhet, arkivering og innsyn i statlig forvaltning som ble gjennomført i 2016-17 og oppfølgingen i 2021.

I føringen for 2023 ble det vist til relevante kompetansetiltak for å bedre etterlevelse av regelverket for arkivering og journalføring. E-læringskurset [«Kurs i journalføring og arkivering»](#) om journalføringsplikten og krav til arkivering er tilgjengelig for alle statlige virksomheter på Læringsplattformen.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber virksomheten å påse at kurset inngår i den obligatoriske opplæringen for alle nyansatte. I tillegg skal det legges til rette for at alle ansatte kan få gjennomført/gjennomfører kurset, og at det sikres en felles praktisering av regelverket i virksomheten.

- **Sikkerhet og beredskap**

Virksomheten skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Virksomheten må dimensjonere sine planer, øvelser, kapasiteter og kompetanse, opp mot samfunnsoppdrag, ansvar og rolle innen samfunnssikkerhet og forebyggende sikkerhet. Dette inkluderer å holde seg oppdatert om de åpne risiko- og trusselvurderingene fra sikkerhetsmyndighetene samt om relevant regelverk

Det vises til nærmere omtale av krav til dette arbeidet i virksomhets- og økonomistyringsinstruksen.

Dokumentasjon av virksomhetens arbeid på dette området skal sendes departementet som eget vedlegg til årsrapporten, jf. vedlegg 2: Krav til årsrapporten.

3.3 Forvaltning og rapportering av spillemidler

Departementet viser til de oppgaver som Nasjonalbiblioteket har ved forvaltning av spillemidler til bibliotekfeltet. Departementet vil meddele økonomiske rammer, forutsetninger og rapporteringskrav knyttet til forvaltningen av spillemidlene i eget brev.

Nasjonalbiblioteket skal i årsrapporten for 2024 rapportere om disponeringen av spillemidlene. Av rapporten bør følgende inngå:

- Overordnet omtale av bruken av spillemidlene
- Samlet tilskudd til de ulike innsatsområdene
- Eventuell sum som er disponert til Nasjonalbibliotekets forvaltning av spillemidlene
- Eventuelle ubrukte deler av beløpet per 31. desember 2024, og kort forklaring av dette.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber i tillegg om at Nasjonalbiblioteket, innen 1. juni 2025, ettersender følgende elektroniske vedlegg til årsrapporten:

- Omtale av hvilke typer av prosjekter og tiltak som fikk tildelt prosjekt- og utviklingsmidler i perioden 1. mai 2024 – 30. april 2025
- Talloversikt av tilskuddsfordelingen på de ulike innsatsområdene

4. Budsjettildeling og fullmakter

Kultur- og likestillingsdepartementet stiller følgende budsjettammer til disposisjon for Nasjonalbiblioteket i 2024:

4.1 Utgifter

Utgiftene knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som man vil sette i gang i 2024, må dekkes innenfor den tildelte budsjettammen. I disposisjonsplanen må det derfor innarbeides dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til de aktivitetene som virksomheten har planlagt for 2024.

Kap. 326, post 01: **kr 762 319 000**

Rammen under post 01 inkluderer midler til dekning av merutgifter som følge av lønnsoppgjøret 2023. Fra og med 1. januar 2023 ble det innført en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 pst. for lønnsinntekter over 750 000 kroner. I 2024 er innslagspunktet hevet til 850 000 kroner. Bevilgningen er økt med 3 mill.kroner til utvikling av norske språkmodeller ved hjelp av kunstig intelligens.

Kap. 326, post 21: **kr 18 235 000**

Bevilgningen kan bare benyttes i samme omfang som det skapes inntekter.

Kap. 326, post 45: **kr 60 400 000**

For budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgifter og pensjonsutgifter vises det hhv. til Finansdepartementets rundskriv [R-116](#) og [R-118](#).

Kap. 326, post 80: **kr 102 350 000**

Forutsetninger for disponering av tilskuddsmidlene

Nasjonalbiblioteket har ansvar for den administrative forvaltningen av tilskuddsmidler til bibliotek- og litteraturtiltak under kap. 326, post 80. Vi viser til departementets budsjettproposisjon for nærmere omtale av budsjettforslaget.

Nasjonalbiblioteket må utarbeide interne retningslinjer for hvordan ordningen skal forvaltes, hvordan søknader behandles og hvordan vedtak om tildeling gjøres. Retningslinjene skal være i tråd med regler fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten, jf. kap. 6. Det

vises også til Kultur- og likestillingsdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Nasjonalbiblioteket.

Budsjettdisponeringsfullmakten er delegert til Nasjonalbiblioteket, og i tilskuddsbrevene skal Nasjonalbiblioteket presisere vilkår, krav til rapportering og eventuelle kontrolltiltak ved utbetalingen av tilskudd. Stortingets endelige fordeling av bevilgningen på kap. 326, post 80 framgår av vedlegg 4. Vedlegget inneholder også forutsetninger for tilskudd som skal meddeles i tilskuddsbrevene til navngitte tilskuddsmottakere. Det vises også til vedlegg 5. Her fyller virksomheten inn sitt eget navn og sender dette med som vedlegg til tilskuddsbrevet.

4.2 Inntekter

Kap. 3326, post 01: kr 23 602 000

Kap. 3326, post 02: kr 18 336 000

Dersom inntektene under inntektspostene som er omtalt ovenfor blir mindre enn budsjettet, innebærer dette at rammen under de aktuelle utgiftspostene må reduseres tilsvarende mindreinntekten.

Inntekter knyttet til oppdragsvirksomhet bruttoføres i statsregnskapet på samme måte som øvrige inntekter. For å sikre den fleksibiliteten som er nødvendig for å ivareta intensjonene med oppdragsvirksomheten som følge av terminforskyvning av utgifter og inntekter, skal merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

4.3 Budsjettfullmakter

- *Merinntektsfullmakt*

For 2024 gjelder følgende merinntektsfullmakter for Nasjonalbiblioteket:

Virksomheten kan overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter, jf. [Prop. 1 S \(2023–2024\)](#) s. 205:

	overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
	kap. 326, post 01	kap. 3326, post 01
	kap. 326, post 02	kap. 3326, post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- *Fullmakter som det er nødvendig å søke om å benytte*

Nasjonalbiblioteket må søke Kultur- og likestillingsdepartementet om samtykke til å benytte seg av følgende budsjettfullmakter i hvert enkelt tilfelle:

- Overføring av ubrukt bevilgning fra et år til neste, jf. Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd.
- Overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.6.
- Omdisponering fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.5.
- Det vises for øvrig til departementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring for utdypende omtale av fullmakter på økonomi- og personalområdet.

5. Rapportering

5.1 Regnskapsrapport per 31. august 2024

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport per 31. august 2024, der det i tillegg til forbruket per 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Departementet vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av en slik rapport.

5.2 Årsrapport for 2024

Virksomheten skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapport og årsregnskap skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.6.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2024 utarbeides som eget dokument og sendes til Kultur- og likestillingsdepartementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 15. mars 2025.

For nærmere omtale av kravene til årsrapporten vises det til vedlegg 2. Det vises også til omtale av rapporteringskrav for spillemidler under punkt 3.3 i dette brevet.

6. Budsjettsøknad for 2026

Frist for søknad til statsbudsjettet for 2026 er 1. desember 2024. Det vises i denne forbindelse til vedlegg 6: Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2026.

Med hilsen

Steinar Lien (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigrid Køhn Dobbe
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)
Riksrevisjonen

Styringskalender 2024 for Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) og Nasjonalbiblioteket (NB)

Måned	Dato el. frist	Hva	Ansvarlig
Jan.	Medio januar		KUD
	Innen 15. januar	Regnskapsrapport (kasserapport) per 31. desember 2023 sendes til KUD	NB
	Innen 22. januar	Brev med forklaringer til statsregnskapet 2023 sendes til KUD	NB
Mars	Innen 1. mars	Innmelding av eventuelle saker til revidert nasjonalbudsjett 2024	NB
	Innen 1. mars	Oversikt og anbefaling av søknader til 80-posten sendes til KUD	NB
	Innen 15. mars	Årsrapport for 2023 sendes til KUD	NB
	Innen 31. mars	Ev. supplerende tildelingsbrev for 2024 som følge av overføring av ubrukte beløp	KUD
Mai	8. mai	Etatsstyringsmøte (på Solli plass)	KUD
	Innen 31. mai	Fagmøte, halvdags	KUD/NB
Juni	Medio juni	Ev. supplerende tildelingsbrev for 2024 som følge av endringer i revidert nasjonalbudsjett	KUD
Juli	Innen 31. juli	Informasjon om regnskapsrapport pr. 31. august 2024	KUD
Sept.	Innen 15. september	Regnskapsrapport pr. 31. august 2024 sendes til KUD	NB
Okt.	Innen 1. oktober	Eventuelle saker til nysaldering av budsjettet for 2024 (utover det som framgår av regnskapsrapport pr. 31. august) sendes til KUD	NB
	Medio oktober	Foreløpig tildelingsbrev for 2025	KUD
	Innen 31. oktober	Ev. supplerende tildelingsbrev 2024 om justeringer som følge av lønnskompensasjon	KUD
Nov.	13. november	Etatsstyringsmøte (i KUD)	KUD

Des.	Innen 1. desember	Budsjettsøknad for 2026	NB
	Primo desember	Rundskriv om rapportering til statsregnskapet 2024	KUD
	Innen 31. desember	Endelig tildelingsbrev for 2025	KUD

Årsrapport for 2024

Vi viser til pkt. 1.6.1. og 2.3.3 i [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) (Bestemmelsene). Årsrapporten skal inneholde seks deler med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidssutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk.

Årsrapporten (herunder årsregnskapet) skal sammen med revisjonsberetning publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai. Dersom revisjonsberetningen ikke er mottatt innen fristen, skal beretningen publiseres så snart den foreligger.

DFØ har laget et [veiledningsnotat for årsrapporten](#). Her ligger det anbefalinger og råd til innhold og struktur av årsrapporten.

Krav til årsrapporten

Virksomhetens årsrapport skal som et minimum oppfylle følgende krav:

Del I Leders beretning

Leder skal gi en overordnet vurdering av virksomhetens måloppnåelse på bakgrunn av prioriteringer, resultater og ressursbruk. Beretningen skal signeres av virksomhetslederen, eller av virksomhetsleder og styreleder for virksomheter med styre.

Del II Introduksjon til virksomhetens og hovedtall

Det skal gis en kortfattet og oversiktlig introduksjon av virksomheten, herunder:

- Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
- Omtale av organisasjon og ledelse
- Presentasjon av utvalgte hovedtall
- Det skal oppgis tall for de siste tre år. I tillegg til de tallene virksomheten selv ønsker å belyse er det et krav at følgende nøkkeltall inkluderes i tabellform:
 - Antall årsverk
 - Samlet tildeling post 01–99
 - Utnyttelsesgrad post 01–29¹
 - Driftsutgifter eller driftskostnader²
 - Lønnsandel av driftsutgifter eller lønnsandel av driftskostnader³

¹ Gjelder ikke nettobudsjetterte virksomheter.

² Driftsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Driftskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

³ Lønnsandel av driftsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Lønnsandel av driftskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

- Lønnsutgifter eller lønnskostnader pr årsverk.⁴

Del III Årets aktiviteter og resultater

Del III skal være den mest omfangs- og innholdsrike delen av årsrapporten. Virksomhetens rapport for 2024 skal inneholde:

- Redegjørelse og vurdering per overordnet mål, tjenesteområde *eller* strategisk satsing:
 - om prioriteringer og ressursbruk
 - om resultater (produkter/tjenester og effekter)
 - om måloppnåelse.
- Rapporten må inneholde både tekstomtale og tabelloversikter som dokumenterer de resultater som virksomheten har oppnådd med sammenlignbare tall for de tre siste årene.
- Del III skal også inneholde rapport om særskilte oppdrag og forutsetninger som framgår av tildelingsbrevet for 2024 og som ikke er nevnt under kravene til rapportens Del IV.
- Virksomheter som forvalter tilskuddsmidler (både midler under ordninger og enkelttilskudd) må redegjøre for forvaltningen av tilskuddsmidler.

Del IV Styring og kontroll i virksomheten

Jf. her også [veiledningsnotatet fra DFØ](#).

Det skal gis en overordnet vurdering av hovedelementene i virksomhetens opplegg for intern styring og kontroll.

Virksomheten skal også gi en nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll.

Del IV skal også inneholde rapport om følgende punkter i tildelingsbrevet for 2024:

Rapportering på fellesføringer i 2024 (jf. punkt 3.1 i tildelingsbrevet)

- ***Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk***

Virksomheten skal rapportere på følgende:

- innlemme bærekraftperspektivet i virksomhetens strategier og handlingsplaner
- følge opp målet om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.
- vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten
- gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant
- identifisere hvordan tiltak virksomheten iverksetter i kraft av sitt samfunnsoppdrag bidrar til å oppfylle sosial og økonomisk bærekraft

⁴ Lønnsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Lønnskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

- **Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring**

Virksomheten skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

- **Redusere konsulentbruken**

Virksomheten skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjons-tjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2024 sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapporten.

Andre krav (jf. punkt 3.2 i tildelingsbrevet)

- **Likestilling, mangfold og deltakelse**

I årsrapporten skal Nasjonalbiblioteket rapportere om hvilke tiltak som er iverksatt på virksomhetens område for å oppnå målet om å gi et bredere tilbud og et større mangfold av brukere, deltakere og utøvere.

- **Aktivitets- og redegjøringsplikt**

Det vises til veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider:

- [Aktivitets- og redegjøringsplikt \(ARP\) for arbeidsgivere](#)
- [Aktivitets- og redegjøringsplikt \(ARP\) for offentlige myndigheter](#)

A. Som arbeidsgiver

Det vises til [veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider](#).

- i. I årsrapportene for 2024 må virksomhetene som arbeidsgivere rapportere om:
 - Den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling
 - Hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26

Følgende tabeller skal fylles ut:

Virksomhet	Kjønnsbalanse (oppgis i antall)		Midlertidig ansatte (oppgis i antall)		Foreldre- permisjon (oppgis i gj.sn. antall uker)		Deltidsansatte (oppgis i antall)	
	K	M	K	M	K	M	K	M
Nasjonalbiblioteket								

Virksomhet		Alle stillinger			Lederstillinger			Lønn
		Antall (N)	M	K	Antall (N)	M	K	Kvinner/ Menn
Nasjonalbiblioteket	2024							
	2023							

- ii. Plikten til å kartlegge lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid (se likestillings- og diskrimineringsloven § 26 andre ledd bokstav a) skal skje annet hvert år. Neste rapportering på dette blir da i årsrapporten for 2025.
- iii. Når det gjelder rapportering om den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling, skal årsrapporten omtale hvordan de ansatte er involvert i planleggingen av lønnskartleggingen. Når det gjelder rapportering om hva arbeidsgiver gjorde for å oppfylle aktivitetsplikten, bør det opplyses om følgende om alle diskrimineringsgrunnlag (med unntak av alder):
 - Planlagte og iverksatte tiltak i 2024
 - Hva arbeidsgiver gjorde for å ivareta hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sin personalpolitikk (bl.a. rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, tilrettelegging mv.)
 - Hvilke retningslinjer, rutiner, standarder og prosedyrer for likestillingsarbeid som er utarbeidet, og hvordan disse ble omsatt til handling i virksomheten
 - Hvordan den obligatoriske arbeidsmetoden i fire trinn, som gjelder for arbeidsgivere, ble praktisert
 - Hvilke resultater som ble oppnådd
 - Hvilke forventinger virksomheten som arbeidsgiver har til dette arbeidet fremover

Omfanget av redegjørelsen må tilpasses virksomhetens størrelse og karakter.

B. Som myndighetsorgan

Det vises til [veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider](#).

I årsrapporten må virksomhetene – som myndighetsorganer – gi en redegjørelse for likestillingsarbeid, se likestillings- og diskrimineringsloven § 24 annet ledd. Det skal redegjøres for:

- Hva virksomheten gjorde i 2024 for å integrere hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sitt arbeid med blant annet regelverksutforming, budsjettering, utforming og tildeling av tjenester og samfunnsplanlegging.
- Hvordan virksomheten arbeidet med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering til handling.
- Resultatene som ble oppnådd.
- Hvilke forventninger virksomheten har til dette arbeidet fremover.

- **Språklov**

I årsrapporten skal Nasjonalbiblioteket rapportere om arbeidet med å forankre språkarbeidet systematisk i virksomheten for å sikre at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven.

- **Kompetansetiltak for journalføring og arkivering**

Nasjonalbiblioteket skal gi en beskrivelse av tiltak for å forsterke innsatsen for å arkivere, journalføre og sikre dokumentoffentlighet.

- **Ledsagerbevis (der det er aktuelt)**

Nasjonalbiblioteket skal beskrive hvordan forutsetningen om ledsagerbevis er implementert.

- **Sikkerhet og beredskap**

Dokumentasjon av virksomhetens risikovurderinger på sikkerhets- og beredskapsområdet, skal sendes departementet som eget vedlegg til årsrapporten. Vedlegget skal ikke være offentlig. Vedlegget skal inneholde dokumentasjon om informasjonssikkerhet, samt en kortfattet redegjørelse for det konkrete arbeidet på sikkerhets- og beredskapsområdet i løpet av året, herunder øvelser som er gjennomført.

- **Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen (der det er aktuelt)**

Virksomheten må i årsrapporten redegjøre for hvilke tiltak som er gjennomført for å følge opp Riksrevisjonens merknader.

- **Forvaltning av spillemidler**

Dersom det ved fordelingen av spillemidler er gitt fullmakt til å dekke utgifter til administrasjon av ordningene og/ eller utgifter til prosjekt- og utviklingstiltak på feltet (dvs. at virksomheten har inntektsført spillemidler i statsregnskapet), skal virksomheten omtale dette i årsrapporten for 2024.

Del V Vurdering av framtidsutsikter

Det skal gis en kortfattet omtale av forhold i og utenfor virksomheten som kan påvirke virksomhetens evne til å løse samfunnsoppdraget og oppnå fastsatte mål og resultater på lengre sikt.

Del VI Årsregnskap

Krav til statlige virksomheters årsregnskap er fastsatt i Bestemmelsene punkt 3.4.

Finansdepartementets rundskriv [R-115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap](#) gir nærmere krav om både innhold og oppstilling av regnskapet. Vi vil presisere

at kommentarer til årsregnskapet skal signeres av virksomhetslederen. I virksomheter med styre skal kommentarene signeres av direktøren og styrelederen. Veiledningsmateriell og maler for oppstillinger og noter som virksomheten kan benytte ved utarbeidelse av årsregnskapet ligger på [nettsidene til DFØ](#).

Mål- og resultatskjema for Nasjonalbiblioteket 2024

Mål- og resultatskjemaet er basert på de fire overordnede målene som er satt av Stortinget gjennom Prop. 1 S og utdypet gjennom Nasjonalbibliotekets strategi for perioden 2024-2029.

Overordnet mål 1 i Prop. 1 S er utdypet gjennom hovedmål 1-3 i mål- og resultatskjemaet. Nasjonalbibliotekets rolle som forskningsinfrastruktur og Språkbank er uthevet i et eget hovedmål 3 for å utdype den sentrale rollen Nasjonalbiblioteket har fått som tekstleverandør for digitale korpus til ulike bruksområder, herunder språkmodeller til KI-feltet.

Overordnede mål 2 og 4 i Prop. 1 S tilsvarer hovedmål 5 i mål- og resultatskjemaet.

Overordnet mål 3 i Prop. 1 S tilsvarer hovedmål 4 i mål- og resultatskjemaet.

Utover de fire overordnede målene i Prop. 1 S, som tilsvarer hovedmål 1-5 i mål- og resultatskjemaet, har skjemaet i tillegg et hovedmål 6 om effektiv ressursutnyttelse for å sikre oppmerksomhet rundt prioritering av oppgaver og forbedringer av leveransekedjene.

HOVEDMÅL	DELMÅL	STYRINGSPARAMETER	AMBISJON
<p>1 Nettbiblioteket er den viktigste inngangen til Nasjonalbibliotekets samling både for forskning, dokumentasjon og for publikum. Nasjonalbiblioteket skal befeste Nettbibliotekets posisjon.</p>	<p>1.1 Alt norskpuliseret materiale skal være innsamlet, registrert, bevart i fysiske og digitale sikkingsmagasin og gjort tilgjengelig gjennom Nettbiblioteket i tråd med Åndsverkslovens bestemmelser.</p>	<p>1.1.1 Etablere løyper for å ta imot, digitalisere, lagre og formidle alle medietyper.</p>	<p>Kontinuerlig innstrøm av alle medietyper ut i Nettbiblioteket i løpet av 2024.</p>
	<p>1.2 Utvide tilgangen gjennom rettighetsklarering og samarbeid med rettighetshavere.</p>	<p>1.2.1 Etablere permanent løsning for digital tilgang til pliktavlevert materiale.</p>	<p>Testperioden som har vært gjennomført i samarbeid med forleggerne og rettighetshavernes organisasjoner skal sluttføres med en felles anbefaling.</p>
	<p>1.3 Gjøre tilbudet kjent for nye grupper av befolkningen.</p>	<p>1.2.2 Oppdatere nettbiblioteket med rettighetsbelagte bøker fram tom 2005 i tråd med avtalen med Kopinor.</p>	<p>Det nye fullstendige versjonen av Nettbiblioteket skal være på lufta innen 1.2.</p>
	<p>1.4 Utvikle nye tjenester i takt med det voksende digitale arkivet og gjennom bruk av nye digitale verktøy.</p>	<p>1.3.1 Gjennom logging av bruk og befolkningsundersøkelser skal det dokumenteres av flere kjønner til og flere bruker Nettbiblioteket.</p>	<p>Det skal gjennomføres to befolkningsundersøkelser per år.</p>
	<p>2.1 Styrke det aktive formidlingsarbeidet og søke mot flater og kanaler som når bredt ut til folk i hele Norge.</p>	<p>1.4.1 Nettbiblioteket skal i 2024 lansere betaversjonen av «Norge sett fra lufta».</p>	<p>Betaversjonen skal være oppe innen 31.12.</p>
	<p>2.2 Være en av de viktigste møteplassene for kunnskap om og formidling av norsk kulturhistorie.</p>	<p>2.1.1 og 2.2.1 Den redaksjonelle formidlinga av norsk kulturhistorie (fysisk og på nett) skal i 2024 nå ut til eit større publikum enn i 2023.</p>	<p>Øke samlet fysisk og digitalt publikum med 10 prosent i 2024.</p>
<p>2 Nasjonalbiblioteket skal øke kunnskapen om norsk historie, samfunn og kulturarv.</p>	<p>2.3 Bruke formidlingsarbeidet til å sette søkelys på aktuelle temaer og personer. Dette arbeidet knytter seg både til jubileer og kjente hendelser, men skal også bidra til å få fram nye, ukjente eller marginaliserte deler av historien.</p>	<p>2.3.1 I 2024 skal Landslovjubileet gjennomføres.</p>	<p>Produsere et bredt formidlingsprogram med utstilling, utgivelser, arrangement, podkast og formidling på nett</p>

HOVEDMÅL		DEL MÅL	STYRINGSPARAMETER		AMBISJON	
3	Nasjonalbiblioteket skal styrke sin posisjon som forskingsinstitusjon og leverandør av digital infrastruktur for digital humaniora og tilretteleggt språkkorpus til utvikling av norske KI-modeller.	3.1	Nasjonalbiblioteket skal utvikles som infrastruktur for norsk forskning gjennom samarbeid med relevante aktører.	3.1.1	Delta i større forskningsamarbeid.	10 i 2024
		3.1.2		Publisere vitenskapelige artikler.		20 i 2024
4	Nasjonalbiblioteket skal i strategiperioden utvikle seg som institusjon for digitalisering og bevaring av materiale fra hele ABM-sektoren i Norge.	3.2	Produsere og tilby grunnlagsmateriale til bruk i språkteknologi, maskinlæring og kunstig intelligens.	3.1.3	Tilby veiledning, fagseminarer og forskerskole.	
		3.2		Tilrettelegge samlingen i relevante formater for språkteknologi, maskinlæring og KI.		På vegne av Regjeringen gjennomføre et forskningsprosjekt der vi undersøker verdien av opphavsrettslig beskyttet materiale i trening av norske generative språkmodeller. Vurderer om det er grunnlag for en kompetasjonsordning for norske rettighetshavere.
		4.1	Behandle audiovisuelle samlinger i kulturarvsektoren og Nasjonalbibliotekets egen samling som en i prioritering av digitalisering.			
		4.2	Utvikle fleksibilitet i organisasjonen som gjør det mulig å prioritere ressurser og folk mellom ulike digitaliseringsoppgaver.	4.2.1	Gjennom interne utviklings og kompetanseprogram skal «skanneroperatører» kunne benyttes på ulike materialtyper.	
4.3	Samarbeide med kulturarvinstitusjonene for å sikre effektive arbeidsprosesser.	4.3.1	Nb skal arrangere rådsmøter med museums og arkivinstitusjonene som avleverer materiale for å sikre god koordinering og enklest mulige arbeidsprosesser i alle steg av prosessen.		I løpet av året skal det avholdes to slike fellesmøter.	

HOVEDMÅL		DELMÅL	STYRINGSPARAMETER	AMBISJON		
5	Nasjonalbiblioteket skal styrke det nasjonale bibliotektilbudet.	5.1	Nasjonalbiblioteket skal videreutvikle tilbudet personer med funksjons-nedsettelse som har vansker for å lese trykt tekst.	5.1.1	Nasjonalbiblioteket skal videreutvikle utlåns-, distribusjons- og formidlings-løsninger som er i tråd med målgrup-pens behov.	Brukertilfredshet skal følges opp i brukerundersøkelser.
				5.1.2	Nasjonalbiblioteket skal gjennom egen informasjon og formidling, samt formidling gjennom folkebibliotek sikre at målgruppen blir kjent med tilbudet og ønsker å bli lånere.	Kjennskap til tilbudet skal følges opp gjennom brukerundersøkelser.
		5.2	Nasjonalbiblioteket skal følge opp tiltakene i den nye bibliotek-strategien til Kulturministeren	5.2.1	Tiltakene skal følges opp gjennom dialog i strategisk råd.	Det skal arrangeres to slike møter i året.
		5.3	Nasjonalbiblioteket skal styrke og utvikle felles infrastruktur for norske bibliotek			
		6.1	Nasjonalbiblioteket skal overvåke egne arbeidsmetoder og arbeidsprosesser for å sikre effektiv ressursutnyttelse.	6.1	Det skal gjennomføres kompetanse-hevende tiltak for utvikling av arbeids-formen.	
6	Nasjonalbiblioteket skal overvåke egne arbeidsmetoder og arbeidsprosesser for å sikre effektiv ressursutnyttelse.	6.2	Automatisert metadatafangst og metadatagenerering skal sikre effektive arbeidsprosesser	6.2.1	Det skal inngås samarbeid mellom hovedaktørene feltet for å sikre at ingen metadata registreres mer enn en gang.	
		6.3	I arbeidet med å digitalisere den dokumentbaserte kulturarven skal vi ta i bruk og utvikle teknologi som forenkler og gir effektive produk-sjonsprosesser.	6.3.1	I prioritering mellom ulike utviklings-tiltak skal tiltak som øker effektiviteten prioriteres.	Første pilot skal være i drift 1. januar 2024.
		6.4	Fullføre integrasjonen mellom tidligere NLB og NB med vekt på effektive tjenesteleveranser og prioritering av å ta i bruk beste kompetanse og beste praksis.	6.4.1	I løpet av 2024 skal arbeid på biblio-grafisk og teknisk område prioriteres.	

Tilskuddsbevilgning 2024

Nasjonalbiblioteket skal forvalte følgende tilskudd på kap. 326 Språk- og bibliotekformål, post 80 Bibliotek- og litteraturtiltak:

Tiltak		Tilskudd i 2023
Bibliotekteneste i fengsel	kr	33 090 000
Bok og Bibliotek	kr	1 850 000
Døves Media	kr	8 050 000
Døves Tidsskrift	kr	525 000
Finsk bibliotekteneste	kr	475 000
Foreningen !les	kr	6 400 000
Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte - KABB	kr	3 970 000
Landsforbundet for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde	kr	350 000
Leser søker bok	kr	8 950 000
Norsk barnebokinstitutt	kr	18 600 000
Norsk Bibliotekforening	kr	760 000
Norges Blindeforbund - punktskriftrykkeriet	kr	5 830 000
Store norske leksikon	kr	6 340 000
tegn.tv	kr	1 655 000
Tiltak for døvblinde	kr	5 505 000
Samlet bevilgning på kap. 326, post 80	kr	102 350 000

Følgende forutsetninger tas inn i tilskuddsbrev til tilskuddsmottakerne:

- Likestilling og deltakelse

Regjeringen har som mål å redusere forskjellene i samfunnet og å gi alle like muligheter for deltakelse. Regjeringen vil bygge videre på og styrke fellesskapsløsningene i det norske samfunnet.

Mottakere av statlige tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet oppfordres til å delta i et langsiktig og strategisk arbeid for å fremme likestilling og senke tersklene for deltakelse og holde brukerbetalingen nede.

Departementet er opptatt av at institusjonene har god kunnskap om sitt publikum og arbeider målrettet for å nå nye brukergrupper, bl.a. ved å gjennomføre brukerundersøkelser. Det skal i årsrapporten gis en redegjørelse for hvilke mål [tilskuddsmottaker](#) har for sitt publikumsarbeid og hvordan dette følges opp.

Likestillings- og diskrimineringsloven forplikter arbeidsgivere, offentlige myndigheter og arbeidslivets organisasjoner til å arbeide aktivt, målrettet og planmessig med å fremme likestilling og hindre diskriminering, se likestillings- og diskrimineringsloven §§ 24-26. Kultur- og likestillingsdepartementet ønsker at det særlig rettes oppmerksomhet på å fremme

likestilling mellom kjønnene, herunder å sikre like lønnsforhold og lik representasjon i styre og ledelse.

- Gode arbeidsforhold og ivaretagelse av opphavsrett

De etablerte, offentlig finansierte institusjonene har som arbeids- og oppdragsgivere et særlig ansvar for å sikre et trygt og inkluderende arbeidsliv, og at det betales et rimelig vederlag til oppdragstakere.

- Ledsagerbevis

Det er en forutsetning for det tildelte tilskuddet at alle som har ledsagerbevis for funksjonshemmede, og som kjøper billett til ordinær pris til et arrangement, får gratis billett for sin ledsager. Det kan eventuelt tilbys rabattordninger som gjør at billettprisene for den funksjonshemmede og ledsager samlet ikke overstiger prisen for en ordinær billett.

Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd i 2024

1. GENERELT

"Virksomhetens navn" vil presisere overfor tilskuddsmottakeren at de ulike lover og forskrifter som gjelder for den enkelte selskapsform, må følges. Virksomheten skal målrette virksomheten og utvikle styringssystemer som sikrer høy kvalitet og god ressursutnyttelse. Vi viser for øvrig til [lov om offentlige anskaffelser](#) (anskaffelsesloven) og [lov om likestilling og forbud mot diskriminering](#) (likestillings- og diskrimineringsloven) med forskrifter.

Det forutsettes at mottakere av statstilskudd har systemer for å ivareta sikkerhet og beredskap, og følger de til enhver tid gjeldende regler og retningslinjer.

2. STYRETS, LEDELSENS OG REVISORS ANSVAR

Styret plikter å påse at institusjonen til enhver tid forvaltes i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Har institusjonen en administrerende direktør eller daglig leder, skal denne forestå den daglige ledelse i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og etter retningslinjer og pålegg fra styret. Styret har særlig plikt til å påse at institusjonen har god kontroll med bokføring og formuesforvaltning. Denne interne kontrollen kan ikke erstattes med revisjon som utføres av ekstern revisor.

"Virksomhetens navn" presiserer nødvendigheten av at institusjonen har løpende oversikt over institusjonens økonomiske situasjon, slik at forholdet mellom budsjetterte og faktiske utgifter og inntekter til enhver tid er under kontroll.

Styret/ledelsen har i tillegg en særskilt plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med forutsetningene som er trukket opp i tilskuddsbrevet og i pkt. 3 nedenfor.

Styret/ledelsen plikter å varsle "Virksomhetens navn" umiddelbart dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til arbeidsbudsjettet eller de forutsetningene som er trukket opp i tilskuddsbrevet.

3. FORUTSETNINGER FOR TILSKUDD

For å motta statlig tilskudd forutsettes det at institusjonen har kontinuerlig drift i samsvar med mål/formålene med virksomheten. Det er videre en forutsetning at institusjonen bruker ressursene effektivt og følger de lover og regler som gjelder for arbeidslivet.

Institusjonen vil ikke få ytterligere tilskudd i 2024 til dekning av eventuelle utgifter til driftskreditt eller til dekning av økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året eller merutgifter som følge av lønnsoppgjør.

Det gis ikke statlig støtte til gjeldssanering. Et eventuelt årsunderskudd må dekkes gjennom overføringer fra fri egenkapital eller over driftsbudsjettet i påfølgende budsjettår. I særskilte tilfeller kan det gis anledning til å dekke inn underskudd over en lengre tidsperiode enn ett år. "Virksomhetens navn" vil i slike tilfeller skjerpe kravene til institusjonens økonomistyring og kontroll.

Dersom institusjonen tar opp lån, utover eventuell kortsiktig driftskreditt, skal "Virksomhetens navn" skriftlig informeres i forkant av låneopptaket. Her skal det redegjøres for bakgrunnen for låneopptaket og hvordan gjelden skal betjenes. Det skal også framgå at låneopptaket er godkjent av institusjonens styre. Det kan ikke påregnes økt driftstilskudd for betjening av avdrag og renter ved låneopptak.

Driftstilskuddet skal som hovedregel benyttes til formålet i samme året som tilskuddet er tildelt. Tilskuddet skal plasseres på institusjonens bankkonto med ordinær bankrente. Det er ikke anledning til å plassere hele eller deler eller tilskuddet i fond eller andre finansielle instrumenter som gir større avkastning av midlene over tid. En plassering av likvide tilskuddsmidler i fond m.m. istedenfor den ordinære bankkontoen er i strid med gjeldende regelverk og forutsetningen i tilskuddsbrevet. Dersom tilskuddet benyttes til plassering i fond m.m. vil dette kunne få konsekvenser for framtidige tilskudd, jf. pkt. 8 nedenfor i retningslinjene

4. PLAN FOR DISPONERING AV UTGIFTER OG INNTEKTER

Som grunnlag for institusjonens løpende kontroll med den økonomiske utviklingen, skal institusjonen utarbeide et arbeidsbudsjett så snart som mulig.

Arbeidsbudsjettet må inneholde samtlige utgifter og inntekter som forventes i løpet av året samt tilstrekkelig avsetning av midler til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsette kostnads- og inntektssvingninger. "Virksomhetens navn" vil spesielt understreke behovet for en realistisk budsjettering av egeninntekter.

5. KRAV TIL REGNSKAP OG REGNSKAPSAVLEGGELSE

Tilskuddsmottaker skal oversende regnskap til "Virksomhetens navn" så snart som mulig og senest innen den fristen som er fastsatt i tilskuddsbrevet.

"Virksomhetens navn" stiller følgende krav til regnskapet for tilskuddet:

1. Alle offentlige tilskudd skal spesifiseres i regnskapet med beløp og tilskuddsyterens navn. Dette gjelder også fylkeskommunale og kommunale tilskudd.
2. Dersom det er vesentlige avvik mellom arbeidsbudsjettet og regnskapet skal avviket kommenteres.
3. Regnskapet må underskrives av virksomhetens styre eller ledelse.
4. Når tilskuddet er 500 000 kroner eller høyere skal regnskapet revideres av statsautorisert eller registrert revisor. Unntatt fra dette kravet er institusjoner som benytter kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan. Undertegnet revisjonsberetning legges ved regnskapet.
5. Når tilskuddet er under 500 000 kroner kreves det ikke at regnskapet er bekreftet av revisor.
6. Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i bokføringsloven.

6. PROTOKOLL FRA GENERALFORSAMLING

Tilskuddsmottakere som er aksjeselskap hvor staten eier aksjer, skal sende underskrevet protokoll fra generalforsamlingen til Kultur- og likestillingsdepartementet innen én uke etter at generalforsamlingen er avholdt.

7. "Virksomhetens navn" KONTROLLADGANG

Departementet viser til det generelle pålegget Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til *offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll*, jf. § 10 2. ledd i [Stortingets bevilgningsreglement](#).

Bestemmelsen lyder:

"Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene."

8. TILBAKEBETALING AV TILSKUDD

Statstilskuddet gis til de formål og under de forutsetninger som er angitt i tilskuddsbrevet. Eventuelt ubenyttet tilskudd kan benyttes i senere budsjettermin.

Dersom tilskuddsmottaker akkumulerer overskudd over flere år som følge av lavere aktivitetsnivå enn det som er forutsatt ved tildelingen av tilskudd, vil departementet vurdere å redusere størrelsen på framtidige tilskudd.

Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er nyttet i samsvar med forutsetningene i tilskuddsbrevet, kan "Virksomhetens navn" kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfeller være brudd på bestemmelsene i straffelovens §§ 371–372.

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

"Virksomhetens navn", adresse og kontonummer

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer i statsbudsjettet tilskuddet gjelder. Melding om tilbakeføring av midler med henvisning til kapittel- og postnummer, må også sendes til "Virksomhetens navn" postmottaksadresse.

9. PRAKTISERING AV RETNINGSLINJENE

"Virksomhetens navn" forutsetter at institusjonens revisor blir gjort kjent med disse retningslinjene.

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, ta kontakt med "Virksomhetens navn".

Budsjettskriv for 2026

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet bes om å levere innspill og forslag til endringer på departementets budsjettområde til statsbudsjettet 2026. Det bes om innspill på hele sektorområdet som virksomheten har ansvar for, dvs. både forslag som omhandler virksomhetens driftsbevilgninger og tilskudd mv. som virksomheten forvalter.

Virksomhetenes budsjettinnspill vil inngå i departementets arbeid med å forberede statsbudsjettet for 2026 på Kultur- og likestillingsdepartementets område. I den forbindelse er det behov for innspill som kan danne grunnlag for budsjettprioriteringene. Det betyr at det både kan fremmes forslag til nye satsinger (budsjettøkninger) og til mulige innsparingstiltak som kan nyttes som inndekning for ev. nye satsinger.

Dette vedlegget gir retningslinjer for innhold og utforming av virksomhetenes budsjettinnspill for 2026.

Fristen for innsending av budsjettinnspill for 2026 er 1. desember 2024.

Virksomheten skal sende innspillet til Kultur- og likestillingsdepartementet, postmottak@kud.dep.no. Det skriftlige innspillet sendes i Word format og utfylt regneark i Excel format, slik at materialet er enkelt tilgjengelig for videre bruk.

Nærmere om budsjettinnspill for 2026

I utarbeidelsen av budsjettinnspillet for 2026 skal virksomheten ta utgangspunkt i foreløpig tildelt budsjetttramme for 2025, jf. foreløpig tildelingsbrev for 2025.

a) Eventuelle satsingsforslag

Omtale av satsingsforslaget skal skrives ut fra minimumskravene i [utredningsinstruksen, og besvare følgende spørsmål](#):

- Problembeskrivelse: Hva er problemet? Hva skal oppnås?
- Beskrivelse av tiltaket: Hvordan skal midlene benyttes? Konkret beskrivelse.
- Forventede virkninger av tiltaket: Hvilke konkrete resultater forventes? Hva er merverdien av forslaget til bevilgningsøkning sammenlignet med en videreføring av eksisterende ressursbruk?
- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet. En vurdering av tiltakets samlede positive virkninger opp mot tiltakets samlede negative virkninger for samfunnet.

Omtalen bør være knapp, og på et overordnet nivå. Beskrivelsen skal gi en oversiktlig fremstilling av de budsjettmessige konsekvensene av tiltaket. Det må redegjøres for relevante forutsetninger og beregninger. Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2027–2029 må omtales i beskrivelsen av hvert enkelt satsingsforslag.

b) Innsparingstiltak

Virksomhetene skal også an vise forslag til minimum 2-3 mulige innsparingstiltak på sitt område. Det bør en viss forholdsmessig og beløpsmessig sammenheng mellom satsingsforslag og anviste innsparingstiltak, da det ikke kan legges til grunn at nye satsinger utelukkende kan finansieres av «friske» budsjettmidler.

Utfyllende omtale av innsparingstiltak skal skrives i tråd med følgende:

- Gi en kort beskrivelse av innsparingstiltaket.
- Beskrivelse av konsekvenser av innsparingstiltaket – argumenter for og imot reduserte utgifter til formålet
- Gjennomføring av forslaget – hvordan innsparingen kan realiseres
- Flerårige budsjettkonsekvenser.

Innsparingstiltakene må være realistiske og praktisk gjennomførbare. Det må redegjøres for hvordan den anslåtte innsparingseffekten i 2026 skal kunne oppnås og for konsekvenser av tiltaket. Det skal også vurderes tiltak som kan gi en mer langsiktig effektiviseringsgevinst og innsparingsgevinst på budsjettet, uten at de nødvendigvis gir store effekter allerede i 2026. Det vil si budsjetttiltak som kan igangsettes i 2026, og hvor innsparingen påløper og/eller øker i senere budsjettår.

c) Eventuelle forslag til endringer i inntektsbevilgninger, herunder for gebyrer og sektoravgifter

Eventuelle forslag om å endre gebyrer og sektoravgifter skal fremmes som satsingsforslag, jf. [R-112/2015](#). Virksomhetene skal også fremme eventuelle forslag til andre endringer i inntektsbevilgningene.

d) Eventuelle andre aktuelle saker

Dersom det er andre saker som har betydning for virksomhetens arbeid i 2026 bør disse omtales. Dette kan være innspill til langsiktige strategier, målformuleringer etc. Omtalen skal være kort og overordnet.

e) Regneark (Excel fil) for utfylling

Vedlagt er regneark for utfylling.

